

Sopimus yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseen

Elinvoimalautakunta 13.06.2023 § 49

Valmistelu- ja lisätiedot
Apulaiskaupunginjohtaja Fredrick von Schoultz,
fredrick.von.schoultz@porvoo.fi
Elinkeinopäällikkö Elina Duréault,
elina.dureault@porvoo.fi
Projektipäällikkö Bettina Sjöström
bettina.sjostrom@porvoo.fi
Projektipäällikkö Lassi Puonti
lassi.puonti@porvoo.fi

Vastuu työnhakijoille ja yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista siirtyy kuntien vastuulle 1.1.2025. Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostavat kunnille uuden valtiosuustehtävän. Uudistuksen tavoitteena on nivoa työvoimapalvelut osaksi kunnan elinvoimatyötä sekä tuottaa tehokkaampia ja saavutettavampia palveluita.

Kunta voi järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000. Muutoin kuntien tulee muodostaa palveluiden järjestämiseksi työllisyysalue, jonka työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Lisäksi alueen tulisi olla maantieteellisesti yhtenäinen ja työmarkkinoiden kannalta toimiva. Työllisyysalueen kuntien yhteistoiminnassa on kysymys kuntien lakisääteisestä yhteistoiminnasta. Työllisyysalueen kuntien tulee siirtää järjestämisvastuu kuntalain 8 §:n mukaan joko vastuukunnalle tai kuntayhtymälle. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia kuntalain 51 §:ssä tarkoitetulla tavalla tehtävän antamisesta vastuukunnan hoidettavaksi. Kuntalain 8 §:n mukaan kunta vastaa tehtäviensä rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu on siirretty toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia keskenään tehtävän hoitamisesta aiheutuvien kustannusten jaosta. Kuntien on toimitettava yhteistyötä koskevat sopimukset työ- ja elinkeinoministeriöön 31.10.2023 mennessä.

Porvoon kaupungilla on työvoimapalveluiden järjestämisestä säädetyn lain (380/2023) nojalla mahdollisuus järjestää työvoima- ja yrityspalvelut itsenäisesti asukkailleen. Koska muut lähialueen kunnat ja kaupungit eivät lain nojalla voi itsenäisesti järjestää TE-palveluja, on yhteistyössä tarkisteltu yhtenä toteutusmahdollisuutena muodostaa yhteinen työllisyysalue. Itäisen Uudenmaan kuntien välinen aiesopimus yhteisen työllisyysalueen muodostamisesta ja siihen liittyvästä valmistelutyöstä on solmittu maaliskuussa 2023.

Kuntien yhteistoiminta perustuu sopimukseen. Kuntien on tehtävä sopimus yhteisestä toimielimestä. Liitteenä esitettävällä sopimuksella osapuolet sopivat yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseen. Sopimus on kuntalain 52 §:n mukainen sopimus kuntien yhteisestä toimielimestä ja se koskee työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023) säädettyjen työvoimapalveluiden järjestämisvastuuta. Sopimuksella osapuolet muodostavat työvoimapalveluiden järjestämisen yhteistoiminta-alueen (työllisyysalue). Sopimuksen mukaisia tehtäviä hoitaessaan Porvoon kaupunki toimii kuntalain (410/2015) 51 §:n mukaisena

vastuukuntana. Kuntien yhteistoiminta perustuu sopimukseen. Kuntien on tehtävä sopimus yhteisestä toimielimestä. Liitteenä esitettävällä sopimuksella osapuolet sopivat yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseen. Sopimus on kuntalain 52 §:n mukainen sopimus kuntien yhteisestä toimielimestä ja se koskee työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023) säädettyjen työvoimapalveluiden järjestämisvastuuta. Sopimuksella osapuolet muodostavat työvoimapalveluiden järjestämisen yhteistoiminta-alueen (työllisyysalue). Sopimuksen mukaisia tehtäviä hoitaessaan Porvoo kaupunki toimii kuntalain (410/2015) 51 §:n mukaisena vastuukuntana.

Liitteenä esitettävällä perustelumuistion tarkoituksena on perustella, täydentää ja selkiyttää TE-palveluiden rahoitusta ja kustannustenjakoa siten kuin näistä on sovittu sopimuksessa TE-tehtävien hoitamisesta.

Liitteenä esitettävällä TE-palveluiden järjestämissuunnitelma on TE24-valmistelun koskevan strategisen tason palvelusuunnitelma. Suunnitelma sisältää mm:

- TE-palveluiden kaupungin tahtotilan ja "identiteetin" määrittelyn ja yhteyden kaupunkistrategiaan
- TE-palveluiden yhteensovittamisen elinvoimakokonaisuuteen, kototehtäviin sekä palvelukokonaisuuksien määrittelyn
- Alustavan suunnitelman/ periaatteet palveluiden tuotantotavoista ja organisoinnista sekä palvelurakenteesta (palvelupisteet)
- Suunnitelma palveluiden resursseista (pohjaksi budjetoinnille) sekä resurssiallokaatioista

Liitteet:

Sopimus yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseen
Perustelumuistio TE-palveluiden kustannustenjaoksi
TE-palveluiden järjestämissuunnitelma

Apulaiskaupunginjohtaja

Elinvoimalautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunki lähettää liitteenä olevan sopimuksen yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseen, perustelumuistion TE-palveluiden kustannustenjaoksi ja TE-palveluiden järjestämissuunnitelman kunnille käsiteltäväksi: Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Pukkila ja Sipoo.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Elinvoimalautakunta päätti yksimielisesti esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunki lähettää liitteenä olevan sopimuksen yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseen, perustelumuistion TE-palveluiden kustannustenjaoksi ja TE-palveluiden järjestämissuunnitelman kunnille käsiteltäväksi: Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Pukkila ja Sipoo.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Kaupunginhallitus 19.06.2023 § 203

Liitteet:

Sopimus yhteisestä toimituksesta TE-tehtävien hoitamiseen
Perustelumuistio TE-palveluiden kustannustenjaoksi
TE-palveluiden järjestämissuunnitelma

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää, että kaupunki lähettää liitteenä olevan sopimuksen yhteisestä toimituksesta TE-tehtävien hoitamiseen, perustelumuistion TE-palveluiden kustannustenjaoksi ja TE-palveluiden järjestämissuunnitelman kunnille käsiteltäviksi: Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Pukkila ja Sipoo.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti, että kaupunki lähettää liitteenä olevan sopimuksen yhteisestä toimituksesta TE-tehtävien hoitamiseen, perustelumuistion TE-palveluiden kustannustenjaoksi ja TE-palveluiden järjestämissuunnitelman kunnille käsiteltäviksi: Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Pukkila ja Sipoo.

Kaupunginhallitus 28.08.2023 § 240
523/14.07.00/2023

Valmistelu- ja lisätiedot

Apulaiskaupunginjohtaja Fredrick von Schoultz,
Elinkeinopäällikkö Elina Duréault,
Projektipäällikkö Bettina Sjöström
Projektipäällikkö Lassi Puonti
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Kaupunginhallitus on 19.6.2023 lähettänyt sopimuksen yhteisestä toimituksesta TE-tehtävien hoitamiseen, perustelumuistion TE-palveluiden kustannustenjaoksi ja TE-palveluiden järjestämissuunnitelman seuraaville Itä-Uudenmaan kunnille käsiteltäviksi: Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Pukkila ja Sipoo.

Edellä mainitut kunnat ovat kesäkuussa käsitelleet liitteenä olevat asiakirjat omissa kunnanhallituksissaan ja jokainen kunta on laatinut lausunnon koskien sopimusta yhteisestä toimituksesta TE-tehtävien hoitamiseen. Muut kunnat katsoivat, että ennen lopullisen yhteistoimintasopimuksen hyväksymiskäsittelyä vastuukunnan eli Porvoon kaupungin ja alueen muiden kuntien tulee vielä neuvotella tarkemmin muutamista asioista. Yhteistoimintasopimus käsiteltäisiin valmisteluaikataulun mukaan Porvoon kaupunginvaltuustossa 25.10.2023 ja muissa kunnissa syys-lokakuussa. Työ- ja elinkeinoministeriölle tulee yhteistoimintasopimuksen lisäksi ilmoittaa 31.10.2023 mennessä suunnitelma palvelujen järjestämisestä ja niistä toimitiloista, joita työllisyysalue ei olisi ottamassa valtiolta vastaan.

Edellä tarkoitettuja kuntien edellyttämiä valmistelevia neuvotteluja on käyty 14.8. kunnanjohtajien tapaamisessa sekä 15.8. järjestetyssä tilaisuudessa, jossa kunnat olivat laajemminkin edustettuina. Nämä neuvottelut ovat olleet luonnollinen jatko keväällä alkaneelle kuntien yhteiselle valmistelutyölle.

Alueen muiden kuntien lausunnoissa on nostettu esille seuraavat asiat:

- 1) Yhteisen toimielimen pitäisi olla suoraan kaupunginhallituksen alaisuudessa seudullisen merkittävyyden kannalta.
- 2) Sopimuksen 4 kohtaa; Hallinto ja päätöksenteko on selkiytettävä.
- 3) Yhteisen toimielimeen kohdistuvaa otto-oikeutta pitäisi rajoittaa koskemaan ainoastaan laillisuusksymyksiä ja talousarvion ylityksiin johtavia päätöksiä.
- 4) Äänivallan käyttö: Ehdotettu malli antaa Porvoo jäsenille yksinkertaisen enemmistön päätöksenteossa. Yhdelläkään kunnalla ei pitäisi olla yksinkertaista enemmistöä toimielimessä. Ratkaisuna ehdotetaan äänileikkurin käyttöönottoa.
- 5) Kustannusjako ei sisällä toiminnallisen tehokkuuden kannustimia (esim. suoritepohjainen kustannusjako). Tavoitteena pitää olla kannustepohjainen ja sitä kautta tuoteistettu, kustannustehokas ja oikeudenmukainen rahoitusmalli. Jollei siihen pystytä tässä vaiheessa, niin viimeistään kahden vuoden sisällä.
- 6) Kokonaiskustannus alueella ei voi olla korkeampi kuin tämänhetkinen TE-toimiston kustannus Itä-Uudenmaan alueella.
- 7) Mahdollisten kuntien kuukausimaksuosuuksien korottaminen: kuntien pitää hyväksyä korottaminen ja jollei hyväksyntää synny, pitää alueen sopeuttaa toimintaansa.
- 8) Samat säännöt itsekustannuseriaatteesta toimitilojen osalta, siltä osin kuin Porvoon kaupunki tarvitsee omiin tarpeisiinsa TE-palveluiden toimitiloja.
- 9) Täydentämistoive koskien sopimuksen 10 kohtaa ja asiakkailta perittävien maksujen ohjautumista TE-jaoston taseyksikköön.
- 10) Pitää varmistaa, että kunta voi tuottaa ja hankkia niitä palveluja, joita työllisyysalue ei tuota. Hankintoja ei saa rajoittaa miltään osapuolelta sopimusteitse
- 11) Aikataulun haasteellisuuden takia ei ole voitu lausua TE-palveluiden järjestämissuunnitelmasta, vaan edellytetään mahdollisuutta vielä myöhemmin lausua.
- 12) TE-palveluiden nettokustannukset tulisi jakaa kunnille 40–40–20 eikä esitetyn mukaan 45–45–10 kustannusjaon oikeudenmukaisuuden toteutumiseksi.

Porvoon kaupunki on tutkinut yllä olevat huomiot ja esittää sopimukseen seuraavia muutoksia, jotka on kirjattu liitteenä olevaan, hyväksyttäväksi lähetettävään sopimusluonnokseen.

- 1) Elinvoimalautakunnan jaoston sijasta on mahdollista perustaa erillinen lautakunta. Tällöin yhteistoimintasopimuksessa mainitut TE-jaoston tehtävät ja vastuut olisivat TE-lautakunnalla.
- 2) Yhteistoimintasopimuksen kohtaan 4 (Hallinto ja päätöksenteko) on lisätty seuraava virke selkeyttämistoiveen mukaisesti: "Mikäli

hallintosääntöön tehtävät muutokset vaikuttavat sopimuksen sisältöön, neuvotellaan sopimus uudestaan sopijakuntien kesken.”

3) Porvoon kaupunki katsoo, että otto-oikeus on perusteltua säilyttää kuntalain mukaisena.

4) Äänivalta lautakunnassa tulee määräytyä asukasluvun mukaisesti, jotta päätösvalta ja vastuut ovat keskenään tasapainossa.

Kohdat 5-8) Yhteistoimintasopimuksen kohtaan 8 (Kustannustenjaon periaatteet ja kunnan maksuosuuden suorittaminen) on tehty seuraava lisäys kustannustenjaon oikeudenmukaisuuden ja läpinäkyvyyden osoittamiseksi: ”Talousarvion laatimisen periaatteena toimii alueen työllisyystilanne ja arvioitu palvelutarve. Palvelut pyritään tuottamaan mahdollisimman kustannustehokkaasti ja kunnille kokonaistaloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla, kun huomioidaan tuottamiskustannusten lisäksi kuntien saamat työttömyysturvan rahoitusvastuu, valtionosuudet, verotulot ja muut rahavirrat.”

9) Yhteistoimintasopimuksen kohtaa 10 on täydentämistoiveen mukaisesti muokattu seuraavasti: ”Porvoon kaupunki vastaa maksujen perimisestä ja rahat ohjautuvat TE-palveluiden järjestämistä varten perustettuun taseyksikköön.”

10) Tämän lisäksi kohtaan 8 on lisätty seuraava virke selkeyttämisen vuoksi: ”Sopimus koskee ainoastaan lakisääteisiä TE-palveluita. Muiden paikallisten elinvoimapalveluiden osalta kunnat tekevät itsenäiset ratkaisunsa.” Porvoon kaupunki katsoo, että palveluiden tuotteistamista ja palvelukohtaista hinnoittelua ei pidetä järkevänä alueellisen yhdenvertaisuuden, työvoiman tehokkaan tuottamisen tai järkevän taloussuunnittelun näkökulmasta.

11) Järjestämissuunnitelman osalta kunnilla on mahdollisuus lausua vielä syys-lokakuun aikana. Kuntajohtajakokouksessa 14.8.2023 on sovittu, että TE-uudistuksesta pidetään kunnanhallituksille ja valtuustoille suunnattuja informaatiotilaisuuksia elo-syyskuun aikana.

12) Valtiolta tulevan valtionosuusrahoituksen kriteerit ja painoarvot ovat seuraavat: 18-64 -vuotiaiden määrä (painoarvo noin 47 %), työttömät ja palveluissa olevat (painoarvo noin 47 %), vieraskielisyys (painoarvo noin 6 %). Esitetty kustannustenjakomalli, painoarvot vastaavassa järjestyksessä esitettyinä 45-45-10 vastaa hyvin valtionosuusrahoituksen kriteereitä. Myös tämä malli painottaa hieman valtionrahoitusta enemmän vieraskielisyyden kriteeriä. Ei ole tarkoituksenmukaista eriyttää alueen kustannustenjakoa valtionosuusrahoituksen kriteereistä tämän enempää.

Yhteistyön edistämiseksi ja sopimuskuntien välisen luottamuksen vahvistamiseksi Porvoon kaupunki ehdottaa, että yhteistoimintasopimukseen lisätään kokonaan uusi kehittämisryhmää koskeva kohta 6. Alueellinen kehittämisryhmä. Kehittämisryhmä seuraa yhteistoimintasopimuksen ja siihen liittyvien kustannusten toteutumista, käsittelee osapuolien esille tuomia asioita ja pyrkii muodostamaan sopijakuntien yhteisen näkemyksen valmistelun tueksi mm. talousarvion ja toimintasuunnitelman laadinnassa, toiminnan kehittämisessä, työllistämistoimenpiteiden seurannassa ja raportoinnissa sekä resurssien kohdentamisessa. Kehittämisryhmä keskittyy erityisesti palveluiden tuottavuuden varmistamiseen ja kehittämiseen. Kehittämisryhmä koostuu

viranhaltijoista ja toimihenkilöistä. Kehittämisyhmään kuuluu kaksi (2) viranhaltijaa tai toimihenkilöä Porvoosta ja yksi (1) viranhaltija tai toimihenkilö kustakin muusta sopijakunnasta. Kehittämisyhmän puheenjohtajana ja valmistelijana toimivat Porvoon kaupungin edustajat. Tarvittaessa kehittämissyhmä voi kutsua muita henkilöitä kokouksiin. Kehittämissyhmä kokoontuu säännöllisesti, mutta kuitenkin vähintään kaksi (2) kertaa vuodessa. Sopijakunnat vastaavat omien viranhaltijoidensa kehittämissyhmän työhön osallistumisesta aiheutuvista kuluista.

Sopimus on laadittu siinä muodossa, että jokainen osapuolena oleva kunta hyväksyy sen itsenäisesti. Jos jokin tai jotkut kunnat eivät hyväksy yhteisesti valmisteltua sopimusta, voivat sopimuksen hyväksyneiden kuntien kunnanhallitukset ennen sopimuksen allekirjoittamista harkita, ovatko sopimuksen edellytykset muuttuneet niin merkittävästi, että asia on tuotava uudelleen valtuuston päätettäväksi.

Jos Porvoon kaupunginvaltuusto ei hyväksy sopimusta, se raukeaa välttämättömien edellytysten puuttuessa.

Jos mikään muu kunta kuin Porvoon kaupunki ei hyväksy sopimusta, Porvoon tekee omissa nimissään hakemuksen valtioneuvostolle lakisääteisten TE-palveluiden järjestämisestä.

Sopimusluonnokseen on tehty täsmennyksiä ja muutoksia sopijakuntien kanssa käytyjen viime hetken neuvottelujen perusteella. Muutokset koskevat TE-lautakunnan varapuheenjohtajan nimittämistä, menettelyä talousarviota laadittaessa sekä muiden kuntien mahdollisuutta tarkastella TE-asioiden hallintoa ja kirjanpitoa.

Liitteet

Sopimus yhteisestä toimielimestä

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää lähettää liitteenä olevan sopimusluonnoksen hyväksyttäväksi muille luonnoksen osapuolina oleville kunnille sekä Porvoon kaupunginvaltuustolle.

Sopimukseen voidaan tehdä ennen sen allekirjoittamista sellaisia teknisiä korjauksia ja tarkennuksia, joilla ei muuteta sopimuksen tarkoitusta. Mahdolliset tekniset muutokset ja niiden perusteet selvitetään osapuolina olevien kuntien kunnanhallituksille ennen sopimuksen allekirjoittamista.

Asian käsittely kokouksessa

Elin Blomqvist-Valtonen esitti Johan Söderbergin kannattamana, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi. Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 8 (Marianne Korpi, Eeva Puromies,

Sami Rynnänen, Kevin Servin, Nina Uski, Matti Valasti, Markku Välimäki, Jorma Wiitakorpi) – 5 (Elin Blomqvist-Valtonen, Johnny Holmström, Bodil Lund, Frida Sigfrids, Johan Söderberg).

Asian käsittelyä jatkettaessa Elin Blomqvist-Valtonen esitti Johan Söderbergin kannattamana, että sopimusluonnos hylätään. Kaupunginhallitus päätti äänin 8 (Marianne Korpi, Eeva Puromies, Sami Rynnänen, Kevin Servin, Nina Uski, Matti Valasti, Markku Välimäki, Jorma Wiitakorpi) – 5 (Elin Blomqvist-Valtonen, Johnny Holmström, Bodil Lund, Frida Sigfrids, Johan Söderberg) hyväksyä kaupunginjohtajan esityksen.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti lähettää liitteenä olevan sopimusluonnoksen hyväksyttäväksi muille luonnoksen osapuolina oleville kunnille sekä Porvoon kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginhallitus päätti, että sopimukseen voidaan tehdä ennen sen allekirjoittamista sellaisia teknisiä korjauksia ja tarkennuksia, joilla ei muuteta sopimuksen tarkoitusta. Mahdolliset tekniset muutokset ja niiden perusteet selvitetään osapuolina olevien kuntien kunnanhallituksille ennen sopimuksen allekirjoittamista.